

АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ДП «ЛЕБЕДИНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

М. М. Ксенофонтова, к.е.н., доцент,
Ю. І. Карпенко, студент
Сумський національний аграрний університет

Проведено аналіз економічної ефективності діяльності підприємства та аналіз рівня конкурентоспроможності підприємства в галузі виробництва та переробки деревини.

Ключові слова: конкурентоспроможність, фінансовий стан, показники, підприємство.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Основною проблемою є обґрунтування концептуальних засад забезпечення конкурентоспроможності підприємств та розробка на цій основі рекомендацій методологічного та практичного спрямування, спрямованих на досягнення сталих конкурентних позицій підприємства. Для досягнення зазначеної мети нами було поставлено і вирішено наступні завдання: визначено ступінь та взаємозв'язок понять «конкуренція» та «конкурентоспроможність продукції (послуг) підприємства» з урахуванням існуючих теоретичних концепцій; проведено аналіз із зазначенням переваг та недоліків основних підходів щодо оцінки конкурентоспроможності підприємства та його продукції (послуг); здійснено критичний аналіз існуючих стратегій досягнення та підтримки певного рівня конкурентоспроможності; проведено аналіз економічної ефективності діяльності підприємства; проведено аналіз зовнішнього середовища та аналіз рівня конкурентоспроможності підприємства в галузі виробництва та переробки деревини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Питання забезпечення конкурентоспроможності підприємства лісової галузі знайшли своє відображення в наукових працях вітчизняних та зарубіжних учених, зокрема: А. Галинздра, Е. Копатько, С. Шумихіна, Т. Мамотова, Н. Самовола, І.А. Римара, Е. Ромата, Є. Мішеніна, О. Степанова, П. Гуртадо Е. Гансен, Х. Джаслін, Р. Панвар, Я. Карна. Об'єктом дослідження є теоретичні, методико-методологічні та практичні аспекти управління конкурентоспроможністю ДП «Лебединське лісове господарство» Сумської області. Предметом дослідження є ключові фактори успіху, їх роль у системі стратегічного управління підприємством, процес оволодіння ними та практичне значення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування концептуальних засад забезпечення конкурентоспроможності підприємств та розробка на цій основі рекомендацій методологічного та практичного спрямування, спрямованих на досягнення сталих конкурентних позицій підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих науко-

вих результатів. Державне підприємство «Лебединське лісове господарство» заходиться в місті Лебедин Сумської області. До ресурсного потенціалу ДП «Лебединське лісове господарство» відносяться земельні ресурси, основні та оборотні фонди, трудові ресурси підприємства. Ознайомимось з структурою та категоріями захищеності лісів ДП «Лебединське лісове господарство». Загальна площа держлісгоспу складає 30143 га. Ліси розташовані на території Лебединського (20,6 тис. га), Тростянецького (1,4 тис. га.) і Білопільського (0,4 тис. га) районів та м. Лебедин (7,7 тис. га). Держлісгосп розділений на 6 лісництв: Межирицьське - 5513га, Великовисторопське -5769 га, Бішкінське -4551 га, Лебединське – 4245 га, Радянське -4676 га, Боровеньківське - 5380 га. Всього покрито лісом 93,3% загальної площі підприємства. Найбільше покрито лісом територію Бішкінського лісництва - 94,6%. По категоріям захищеності ліси I груп займають площу 16049 га, II— 14085 га, розподіл по категоріям захищеності різний. Так в Лебединському і Радянському лісництвах тільки ліси I групи, найбільше -4587 га лісів II групи в Межирицькому, В.Висторопському, Боровеньківському та Бішеїнському лісництві.

Підприємства мають бути забезпечені необхідною кількістю відповідних засобів виробництва і насамперед засобами праці, які називають основні засоби виробництва. Для визначення рівні оснащеності господарства основними фондами застосуємо наступні показники.

Ознайомимось з забезпеченістю ДП «Лебединське лісове господарство» основними фондами (табл.1).

З розрахунків таблиці 1 видно, що за п'ять років вартість основних виробничих фондів підприємства зросла на 2363 тис грн. (52,5%), що є свідченням того, що керівництво підприємства займається підвищенням механізації робіт та оновленням транспортних засобів. Показник фондоозброєності за 2009 – 2013 роки збільшився на 54,7% за рахунок збільшення вартості основних виробничих фондів на 52,5% при зменшенні чисельність працівників на 4 чоловіки. Це свідчить про інтенсивне використання робочої сили, а також про покращення матеріально-технічної бази, про підвищення рівня інтенсифікації виробництва та виробничих можливостей підприємства.

Таблиця 1

Забезпеченість та ефективність використання основних фондів підприємства

Показники	Роки					2013 р. до 2009 р.	
	2009	2010	2011	2012	2013	+,-	%
Вартість основних виробничих фондів, тис. грн.	4502	4713	5084	5792	6865	2363	152,5
Фондовіддача, грн./грн.	4,5	4,5	4,9	4,9	7,2	2,7	1,6
Фондоємність, грн./грн.	0,22	0,22	0,20	0,20	0,21	-0,01	95,5
Фондоозброєність, грн./грн.	21,2	22,9	21,5	27,7	32,8	1,16	154,7
Вироблено ТП на 1 працівника, тис.грн./чол.	95,4	102,3	106,8	136,0	155,5	60,1	163,0

Фондовіддача у звітному році порівняно з базисним збільшилась на 2,7 грн., а показник фондоємності зменшився на 0,01 грн.

Підприємство у достатній мірі забезпечене основними виробничими фондами, при цьому вони інтенсивно використовуються (так як зростає фондоозброєність і продуктивність праці). Спостерігається ефективне використання фондів, про що свідчить збільшення фондовіддачі. Господарська діяльність підприємства спрямована на комплексний розвиток лісового господарства, мета якого - раціональне використання відтворення деревних запасів та іншої сировини лісового фонду лісорозведення та підвищення стійкості лісонасаджень, раціонального використання лісів, збереження та посилення їх санітарно-гігієнічних, естетичних та захисних функцій. Дані таблиці 3 показують, що найбільшу питому вагу в структурі продукції лісового господарства у середньому за п'ять років займає заготівля ліквідної деревини (50-52%), це є свідченням того, що підприємство є вузькоспеціалізованим.

Рубки головного користування складали в 2009 році 46,8% від заготівлі деревини, а в 2013 році 53,8%, це є негативним явищем. За п'ять років заготівля ліквідної деревини зменшилась на 7610 куб.м. відбуваються незначні зміни спеціалізації, у тому числі рубка головного користування збільшилась на 1714 куб. м. (на 4,4 %). Виробництво лісоматеріалів круглих із загальної кількості ліквідної деревини зросло на 10158 куб. м. (на 25,7%), у тому числі: для виробництва

пиломатеріалів і заготовок зросло на 8924 куб. м. (на 25,4%), з них: хвойні зменшились на 16 куб. м. (1,4%), дубові зменшились на 178 куб. м. або 50,6%, ясеневі збільшились на 158 куб. м. (в 4 рази); для будівництва збільшилось на 1869 куб м або 55,9%. Дров'яна деревина для технологічних потреб зменшилась на 13372 куб. м. (на 38,4%). Дрова для опалення зменшились на 8451 куб.м. (5,3%). Необхідно відмітити, що основні та допоміжні галузі підібрано раціонально, оскільки побічна продукція в лісовій галузі використовується як база для опалення. Таким чином, слід зазначити, що спеціалізація, яка склалася у лісовому господарстві відповідає запланованій. З даних таблиці 2.5 видно, що за п'ять років в 1,5 раз (з 4743 куб. м до 7082 куб. м. збільшилась кількість переробленої деревини за рахунок того, що в 1,5 раз стали більше переробляти ділової деревини, в 1,7 раз більше відходів, переробка технічної сировини зменшилась на 27,5%. Виручка від переробки деревини зросла в 2,2 рази за рахунок того, що в 2,3 виросла переробка ділової деревини. В 2009 році за 1 куб. м переробленої деревини отримували 356 грн., а в 2013 році 529 грн. за 1 м. куб.; це зростання відбулось за рахунок переробки ділової та технічної сировини; від переробки відходів в 2013 році отримано 153 грн/куб. м, що складає 40,4% отриманого в 2009 році. Для аналізу розглянемо дані про випуск продукції переробки підприємства (табл. 2).

Таблиця 2

Дані про випуск продукції переробки ДП «Лебединське лісове господарство»

Показники	Один. вим.	Роки					2013р. до 2009 р.	
		2009	2010	2011	2012	2013	+,-	%
Черенки	Шт.	212	372	-	204	-	-	-
Синичники	Шт.	1000	1000	600	600	800	-200	80,0
Рами віконні	Кв.м	37	50	13	-	96	59	259,5
Пилокороткомір	Куб.м.	126	115	167	121	203	77	161,1
Мітли березові	Шт.	1675	615	85	70	-	-	-
Коробки дверні	п\м	63	112	34	23	18	-45	30,2
Дверні полотна	Кв.м.	8	24	4	16	36	28	450,0
Пиломатеріал	Куб.м.	2610	2781	2693	3350	3898	1288	149,3
Налічник	п\м	-	171	80	-	-	-	-
Штапак	п\м	-	335	40	-	-	-	-
Плінтус	п\м	-	40	24	-	-	-	-
Брус транспортний	Куб.м.	-	5	6	6	6	-	-
Прокладки	Шт.	-	44370	42650	78050	80800	-	-
Ялинки	Шт.	-	-	934	936	459	-	-
Всього	Тис.грн.	1688,3	2127,9	4736,0	3103,8	3744,0	2055,7	221,8

З даних таблиця 2 видно, що в 2,2 раз за п'ять років збільшилась виручка від реалізації продукції переробки ДП «Лебединське лісова господарство». Деревообробний цех в основному виробляє продукцію на замовлення. Основна продукція це: синичники, пилокоткоротмір, пиломатеріал, прокладки. Позитивним є те, що збільшилось виробництво більш трудомісткої та економічно ефективної продукції: рам віконних, дверних полотен, пиломатеріалів.

Важливою мірою і оцінкою тих чи інших заходів здійснюваних в народному господарстві

виступає економічна ефективність. В питанні економічної ефективності взагалі думка більшості економістів зводиться до того, що її сутність виражається відношенням кінцевого результату – ефекту до використання виробничих ресурсів. Економічна ефективність виробництва означає одержання максимальної кількості продукції при найменших затратах праці і коштів на виробництві одиниці продукції.

Розглянемо основні показники фінансово-господарської діяльності ДП "Лебединський лісгосп" за 2009-2013 роки (табл. 3).

Таблиця 3

Фінансово – економічні показники діяльності підприємства, тис. грн.

Показники	Роки					2009р. до 2013р.	
	2009	2010	2011	2012	2013	+,-	%
Виручка від реалізації продукції (без ПДВ)	18414	21083	25315	28425	32592	14178	177,0
Собівартість реалізованої продукції	15003	16912	19099	17296	19798	4795	132,0
Валовий прибуток	3411	4171	6216	11129	12794	9383	375,0
Адміністративні витрати	1087	1474	2066	2066	2037	950	187,4
Витрати на збут	1618	1581	2140	7361	8994	7376	555,9
Інші операційні витрати	839	1536	2337	2129	2488	1649	296,5
Фінансові результати від операційної діяльності							
прибуток	345	577	1170	1451	1361	1016	420,6
Інші доходи	19	65	71	14	133	114	700,0
Інші витрати	-	14	31	98	71	-	-
Фінансові результати від звичайної діяльності:							
прибуток	364	628	1210	1367	1423	1059	390,9
Податок на прибуток від звичайної діяльності	85	594	1099	926	963	878	1132,9
Фінансові результати від звичайної діяльності без податку на прибуток	279	34	111	441	460	181	164,9
Чистий прибуток	279	34	111	441	460	181	164,9
Рівень рентабельності%	1,86	0,20	0,58	2,55	2,32	0,46 п.п.	

Виручка від реалізації продукції зросла з 18414 тис. грн. в 2009 році до 32592 тис. грн. в 2013 році (на 77%). Позитивним є те, що собівартість реалізованої продукції зросла в меншій мірі (на 32%).

В результаті валовий прибуток зріс з 3411 тис. грн. в 2009 році до 12794 тис. грн. в 2013 році. В 1,9 раз зросли адміністративні витрати, а витрати на збут - в 5,6 раз (за рахунок збільшення витрат на доставку продукції замовникам) та інші операційні витрати зросли в 3 рази. Розрахунки показали, що прибуток від операційної діяльності в 2013 рік в порівнянні з 2009 роком збільшився на 1016 тис. грн. (на 320,6%), ця зміна відбулась за рахунок збільшення виручки від реалізації та збільшення інших операційних доходів.

Фінансові результати від звичайної діяльності зросли на 1059 тис. грн. Чистий прибуток за 2009-2013 роки збільшився на 181 тис. грн. Рівень рентабельності за всі п'ять років був вкрай низьким і за п'ять років зріс на 0,46%.

У короткостроковій перспективі критерієм оцінки фінансового стану підприємства виступає його ліквідність і платоспроможність.

Аналіз платоспроможності характеризує спроможність підприємства своєчасно й повністю виконати свої платіжні зобов'язання, які виника-

ють із кредитних та інших операцій грошового характеру, що мають певні терміни сплати. Аналіз платоспроможності підприємства доцільно здійснювати як за поточний так і за прогнозний період. Поточну платоспроможність доцільно оцінювати на підставі звітного балансу, порівнюючи платіжні засоби з терміновими зобов'язаннями з використаннями платіжного календаря.

Платоспроможність – здатність суб'єкта економічної діяльності погашати свої довготермінові зобов'язання. Як свідчать дані таблиці 4 грошова платоспроможність ДП «Лебединське лісове господарство» у 2013 році порівняно з 2009 роком зменшилась на 0,48 і в 2013 році становила 0,21 це свідчить що на 1 грн. поточних зобов'язань підприємство має 0,21 грн. активів. Показник відповідає теоретично-граничній величині 0,2-0,3, що є позитивним для підприємства.

Розрахункова платоспроможність у 2013 році в порівнянні з 2009 роком зменшилась в 2 рази, вона становить 2,7. Показник значно більший за теоретично-граничну величину (0- 0,8), що є позитивним для підприємства. Ліквідна платоспроможність за 2009-2013 роки зменшилась на 2,1, у 2013 році вона становила 1,8. Цей показник менший за теоретично-граничну величину (2-2,5), отже підприємство не в повній мірі забезпечене

Показники платоспроможності ДП «Лебединське лісове господарство»

Показники	Роки					2013 р. до 2009 р.	
	2009	2010	2011	2012	2013	+,-	%
Незавершене виробництво	900	274	417	182	244	-656	27,1
Готова продукція	440	705	638	749	331	-106	75,2
Товари	6	7	4	6	7	1	116,7
Дебіторська заборгованість:							
- за товари	187	201	4	165	135	-52	72,2
- з бюджетом	79	-	-	21	-	-	-
- виданими авансами	263	75	33	13	302	39	114,8
Грошові кошти:							
- в національній валюті	687	1169	954	465	313	-374	45,6
Інші оборотні активи	3	3	-	-	-	-	-
Оборотні активи	3945	3752	3417	2917	2726	1219	69,1
Витрати майбутніх періодів	9	15	77	11	15	6	166,7
Поточні зобов'язання	993	969	1112	865	1486	493	149,6
Довгострокові зобов'язання	31	20	15	11	-	-	-
Грошова платоспроможність	0,69	1,2	0,86	0,54	0,21	-0,48	30,4
Розрахункова платоспроможність	5,4	2,1	1,4	1,6	2,7	-2,7	50,0
Ліквідна платоспроможність	3,9	4,07	3,1	3,3	1,8	-2,1	46,2

Аналіз показників платоспроможності підприємства вказує, що ДП «Лебединське лісове господарство» не в повній мірі є платоспроможним, в зв'язку з тим, що ліквідна платоспроможність підприємства на 0,2 нижча за теоретично-граничну величини.

Оцінку ліквідності підприємства виконують за допомогою системи фінансових коефіцієнтів, які дозволяють зіставити вартість поточних активів,

що мають різний ступінь ліквідності, із сумою поточних зобов'язань. Ці показники розглянемо в таблиці 5.

За аналізуємий період коефіцієнт загальної ліквідності зменшився на 2,2 (Теоретично-гранична величина >1,5). У 2013 році він становив 1,8, це говорить, що підприємство володіє достатнім обсягом вільних ресурсів, які сформувалися завдяки власним джерелам.

Таблиця 5

Показники ліквідності ДП «Лебединське лісове господарство»

Показники	Роки					2013 р. до 2009 р.	
	2009	2010	2011	2012	2013	+,-	%
Оборотні активи	3945	3752	3417	2917	2726	-1219	69,1
Поточні зобов'язання	993	969	1112	865	1486	493	149,6
Виробничі запаси	1378	1316	1365	1315	1319	-59	95,7
Поточні біологічні активи	2	2	2	1	1	-1	50,0
Незавершене виробництво	900	274	417	182	244	-656	27,1
Готова продукція	440	705	638	749	331	-109	75,2
Товари	6	7	4	6	7	1	116,7
Грошові кошти:							
- в національній валюті	687	1169	954	465	313	-374	45,6
Коефіцієнт загальної ліквідності (Коефіцієнт покриття)	4,0	3,8	3,1	3,4	1,8	-2,2	45,0
Коефіцієнт поточної ліквідності (Коефіцієнт швидкої ліквідності)	6,7	1,9	0,9	5,9	3,1	-3,6	46,3
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,7	1,2	0,9	0,5	0,2	-0,5	28,6

Коефіцієнт поточної ліквідності зменшився на 3,6. У 2013 році він становив 3,1, значення більше за теоретично-граничну величину (0,6), отже можемо сказати, що основну частину поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів – грошових коштів та їх еквівалентів, фінансових інвестицій та кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2013 році становив 0,2, в порівнянні з 2009 роком зменшився на 0,5 (значення більше за теоретично-

граничну величину (0,2). Цей показник свідчить про ту частку короткострокових зобов'язань, що підприємство може погасити найближчим часом, не чекаючи оплати дебіторської заборгованості й реалізації інших активів.

Аналіз показників ліквідності підприємства вказує на те, що всі показники відповідають або вищі за теоретично –граничну величину, але на жаль вони всі зменшились порівняно з 2009 роком, що є негативним явищем для ДП «Лебединське лісове господарство».

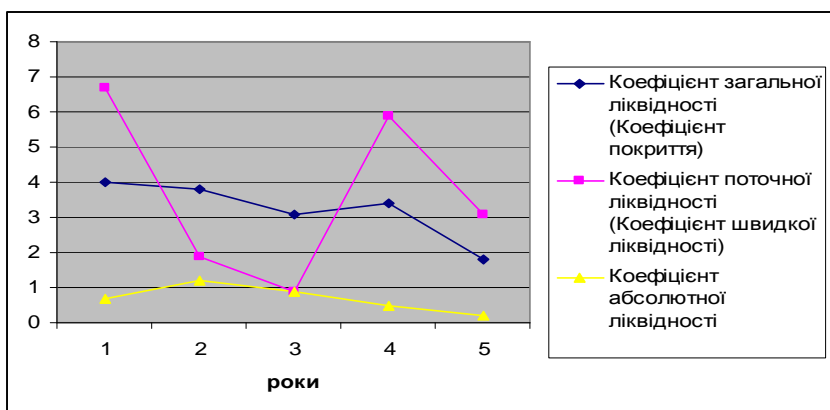

Рис. 1 Динаміка показників ліквідності ДП «Лебединське лісове господарство»

Фінансова стійкість – характеристика стабільності фінансового стану підприємства, яка забезпечується високою часткою власного капіталу в загальній сумі використовуваних фінансових засобів. Фінансова стійкість відбиває рівень ризи-

ку діяльності підприємства і її залежності від позикового капіталу.

Аналіз показників фінансової стійкості розглянемо в таблиці 6.

Таблиця 6

Показники фінансової стійкості ДП «Лебединське лісове господарство»

Показники	Роки					2013 р. до 2009 р.	
	2009	2010	2011	2012	2013	+,-	%
Незавершене виробництво	900	274	417	182	244	-656	27,1
Готова продукція	440	705	638	749	331	-109	75,2
Товари	6	7	4	6	7	1	116,7
Грошові кошти:							
- в національній валюті	687	1169	954	465	313	-374	45,6
Дебіторська заборгованість:							
- за товари	187	201	4	165	135	-52	72,2
- з бюджетом	79	-	-	21	59	-20	74,7
- виданими авансами	263	75	33	13	302	-61	114,8
Актив балансу	8661	8705	8904	9023	9954	1293	114,9
Пасив балансу	8661	8705	8904	9023	9954	1293	114,9
Статутний капітал	4035	4035	4035	4035	4035	-	100,0
Нерозподілений прибуток	3	1	2	2	36	33	1200,0
Власний капітал	7637	7666	7730	8105	8468	831	124,0
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,45	0,45	0,44	0,34	0,32	-0,13	71,1
Коефіцієнт автономії	0,88	0,88	0,87	0,90	0,85	-0,03	96,6
Коефіцієнт фінансової залежності	1,13	1,13	1,15	1,11	1,18	0,05	104,4

Коефіцієнт маневреності власного капіталу зменшився на 0,13, значення цього коефіцієнта відповідає теоретично-граничній величині, що свідчить що підприємство має власний капітал для фінансування поточної діяльності.

Коефіцієнт автономії зменшився на 0,03, ці показники відповідають теоретично-граничній величині, що ще раз доводить, що підприємство використовує власні кошти, а при необхідності залучені.

Коефіцієнт фінансової залежності зріс на 0,05 з 1,15 в 2009 році до 1,18 в 2013 році. Зменшення долі запозичених коштів свідчать про фінансову стабільність підприємства.

Аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство та раціональність їх використання.

Розрахунок показників рівня рентабельності підприємства наведено в таблиці 6.

Таблиця 6

Аналіз показників рівня рентабельності ДП «Лебединське лісове господарство»

Показники	Роки					2013 р. до 2009р. в %
	2009	2010	2011	2012	2013	
Рентабельність продажу, %	18,5	19,8	24,6	39,2	39,3	212,4
Рентабельність основних засобів, %	6,2	0,7	2,2	7,6	6,7	108,1
Рентабельність активів, %	3,22	0,39	1,25	4,89	4,62	143,5
Рентабельність власного капіталу, %	3,65	0,44	1,44	5,44	5,43	148,8

Розрахунки показали, що за 2009-2013 роки рентабельність продажу зросла на 12,4 %; рента-

бельність основних засобів зросла з 6,2 % в 2009 році до 6,7% в 2013 році. Рентабельність

активів зросла на 43,5 %; цей показник показує скільки активів припадає на 1 грн. прибутку. Спостерігається значний ріст рентабельності власного капіталу на 48,8 %.

Ріст показників рентабельності свідчить про ефективну діяльність підприємства.

Пріоритетне положення мають методики оцінки зведеного рівня конкурентоспроможності, основою якого є систематизований набір показників, при умові використання надійних експертних оцінок. Для отримання конкретних результатів необхідно підсилення стратегічного потенціалу підприємства, здатності до макроекономічного аналізу ситуації в країні та за її межами, здатності до аналізу економічної кон'юнктури ринків товарів та послуг.

Скориставшись розрахунками попередніх таблиць розрахуємо показники конкурентоспро-

можності продукції (табл. 7). У зв'язку з тим, що кожний з цих показників має різну ступінь важливості для розрахунку коефіцієнта конкурентоспроможності організації (ККО), експертним шляхом були розраховані коефіцієнти вагомості кожного критерію та показника.

Тоді конкурентоспроможність організації може бути визначена методом середньозваженої арифметичної:

$KKO = 0,15ВД + 0,29ФП + 0,23ЕЗ + 0,33КТ$,
де ККО- коефіцієнт конкурентоспроможності організації; ВД - значення критерію ефективності виробничої діяльності організації; ФП – значення критерію фінансового положення організації; ЕЗ – значення критерію ефективності організації збуту та просування товару; КТ – значення критерію конкурентоспроможності товару.

Таблиця 7

Показники конкурентоспроможності організації

Найменування показників	Роки		Відх. (+) 2013 р. від 2009 р.
	2009	2013	
1. Показник ефективності виробничої діяльності підприємства (ВД)			
1.1. Відносний показник витрат на одиницю продукції (В)	0,74	0,61	-0,13
1.2. Відносний показник фондівдачі (Ф)	4,5	7,2	2,7
1.3. Відносний показник рентабельності товару (РТ)	0,23	0,64	0,41
1.4. Відносний показник продуктивності праці (ПП)	95,4	156,7	61,3
2. Фінансове положення підприємства (ФП)			
2.1. Коефіцієнт автономії (КА)	0,88	0,85	-0,03
2.2. Коефіцієнт платоспроможності (КП)	1,82	2,00	0,18
2.3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (КЛ)	0,69	0,85	0,16
2.4. Коефіцієнт обіговості обігових засобів (КО)	5,1	11,9	6,8
3. Ефективність організації збуту та просування товару (ЕЗ)			
3.1. Рентабельність продаж (РП)	0,17	0,39	0,22
3.2. Коефіцієнт затовареності готовою продукцією (КЗ)	0,02	0,01	-0,01
3.3. Коефіцієнт завантаження виробничих потужностей (ВП)	0,81	0,93	0,12
3.4. Коефіцієнт ефективності реклами та засобів стимулювання збуту (КР)	0,01	0,02	0,01
4. Конкурентоспроможність товару (КТ)			
4.1. Якість товару	0,72	0,84	0,12

Усі вказані критерії відповідно можуть бути розраховані таким чином.

$ВД = 0,31В + 0,19Ф + 0,4РТ + 0,1ПП$,
 $ВД 2009 = 0,23 + 0,86 + 0,09 + 9,54 = 11,26$
 $ВД 2013 = 0,19 + 1,37 + 0,26 + 15,67 = 17,49$
де В - відносний показник витрат виробництва на одиницю продукції; Ф — відносний показник фондівдачі; РТ — відносний показник рентабельності товару; ПП— відносний показник продуктивності праці.

$ФП = 0,29КА + 0,2КП + 0,36КЛ + 0,15КО$,
 $ФП2009 = 0,26 + 0,36 + 0,25 + 0,77 = 1,64$
 $ФП2013 = 0,25 + 0,40 + 0,31 + 1,79 = 2,75$
де КА - відносний показник автономії організації; КП- відносний показник платоспроможності організації; КЛ - відносний показник ліквідності організації; КО - відносний показник обіговості обігових засобів.

$ЕЗ = 0,37РП + 0,29КЗ + 0,21ВП + 0,14КР$
 $ЕЗ2009 = 0,06 + 0,01 + 0,17 + 0,00 = 0,24$
 $ЕЗ2013 = 0,14 + 0,00 + 0,20 + 0,00 = 0,34$
де РП - відносний показник рентабельності

продаж; КЗ - відносний показник затовареності готовою продукцією; ВП - відносний показник завантаження виробничих потужностей; КР - відносний показник ефективності реклами та засобів стимулювання збуту.

Тоді конкурентоспроможність організації може бути визначена методом середньозваженої арифметичної:

$KKO = 0,15ВД + 0,29ФП + 0,23ЕЗ + 0,33КТ$
 $KKO 2009 = 1,69 + 0,77 + 0,47 + 0,24 = 3,17$
 $KKO 2013 = 2,62 + 0,80 + 0,57 + 0,51 = 4,50$

Проведені розрахунки показали, що конкурентоспроможність підприємства зросла на 41,9 % в 2013 році порівняно з 2009 роком.

Висновки з даного дослідження. Проведені розрахунки показали, що конкурентоспроможність підприємства зросла на 41,9 % в 2013 році порівняно з 2009 роком.

В конструктивному розділі дослідження запропоновані шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства на перспективу. Виходячи з особливостей лісового господарства і необхідно-

сті ефективного використання лісових ресурсів у сучасних ринкових умовах і поступового переходу на самоокупність та прибутковість у веденні лісового господарства, пропонується на ДП «Лебединське лісове господарство» створити службу маркетингу товарної орієнтації. Підприємство займається заготівлею і реалізацією деревини, так як підприємство комплексне, то крім лісовирощування воно займається лісоексплуатацією та переробкою деревини на товари широкого вжитку. На 2015 рік заплановано в 1,5 раз збільшити витрати сировини на випуск продукції переробки. При цьому витрати ділової сировини збільшаться на 55,2% в зв'язку з тим, що планується виробляти рами віконні та двері. Витрати на технічну сировину зростуть на 47,3%, а з відходів продукції буде

вироблятися на 30% більше. Пропонується не збільшувати обсяг виробництва продукції лісового господарства, а провести збільшення цін реалізації на 5-10 % та збільшення кількості переробки деревини в 1,5 рази. Переробка деревини збільшиться на 2316 тис. грн., собівартість зросте на 1184 тис. грн., збільшиться чистий прибуток до 795 тис. грн., рівень рентабельності складе 23,2%. Враховуючи перспективний план в 2015 році будуть зменшені рубки пов'язані з веденням лісового господарства та рубки головного користування ДП «Лебединське лісове господарство», а завдяки правильній економічній та маркетинговій політиці керівництва можливе подальше збільшення прибутків підприємства та підвищення його конкурентоспроможності.

Список використаної літератури:

1. Бюлетень аналізу ринку лісопродукції. - К.: ДП "Український інформаційно-координаційний центр аналізу ринку лісопродукції". - 2011, № 2. - 43 с.
2. Мельник Л. Організаційно-економічний механізм управління забезпеченням конкурентоспроможності підприємства меблевого виробництва [Електронний ресурс] /Л. Мельник, А. Грод // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2012. – Вип. 2 (7). – С. 200-208. – Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf-2012/12mimpmv.paf>.
3. Портер М. Конкурентное преимущество: Как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость/ Майкл Е. Портер: Пер. с англ. - М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. 715 с
4. Саганюк М. П. Стратегія розвитку деревообробної та меблевої промисловості. М.П. Саганюк. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.nbuu.gov.ua/portal/natural/lglpdp/2007>
5. e-mail: info@inpos.com.ua
6. Статистичні дані звітності ДП «Лебединське лісове господарство» за 2009 - 2013 роки.

Ксенофонтова М.Н., Карпенко Ю.И. Анализ конкурентоспособности ГП «Лебединское лесное хозяйство»

В статтє проведен анализ конкурентоспособности ДП «Лебединское лесное предприятия».

Ключевые слова: конкурентоспособность, финансовое положение, показатели, предприятие.

Ksenofontova M.N., Karpenko Y.I. Analysis competitiveness SE "Lebedynska forestry"

The paper analyzed the competitiveness of enterprises SE "Lebedinskoye forestry."

Keywords: competitiveness, financial condition, performance, enterprise.

Дата надходження до редакції: 25.05.2014 р.

Рецензент: д.е.н., професор Михайлова Л.І.

УДК 339.137

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Н. В. Мішеніна, к.е.н., доцент,

Р. В. Говорушенко, студент.

Сумський державний університет

У статті обґрунтовано сутнісно-змістовна основа механізму стратегічного управління конкурентоспроможністю сільськогосподарських підприємств.

Ключові слова: стратегічне управління, механізм, конкурентоспроможність підприємства, конкурентні переваги, типовий контур управління.

Постановка проблеми. Цивілізований розвиток ринкових відносин в Україні неможливий без ефективного та сталого зростання економіки та виробництва конкурентоспроможної продукції в різних галузях господарювання, що характеризує результативно-ефективну діяльність не лише окремого підприємства, але і соціально-економічної системи загалом. Важливою умовою

розвитку аграрного сектору є досягнення сільськогосподарськими підприємствами конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках торгівлі. Конкурентоспроможність аграрної продукції відображає сукупність певних властивостей, що показує міру задоволення конкурентної потреби стосовно аналогічної продукції, яка реалізується на ринку. Конкурентоспроможність